

A papagájhal titka

3. mese

Tanítói segédanyag a teremtésmesék feldolgozásához

Készítette:

Pánczél Anna Mária

Ajánlás

Lackfi János Papagájhal című könyvét azoknak ajánljuk, akik szeretik a mai magyar irodalmat, édes anyanyelvünk játékosságát és szívesen elmélkednek a bennünket körülölelő gyönyörű világ néha kuszának tűnő dolgain. A kötetben humor, érzelem és életbölcsség keveredik, miközben a szerző sajátos, színes világot tár elénk- akárcsak maga a papagájhal, amelynek neve is a sokszínűséget jelképezi. Azért ajánljuk ezt a könyvet, mert Lackfi János írásai egyszerre szórakoztatnak és elgondolkodtatnak. A kötet olyan témákat vet fel, amelyek mindannyiunkat érintenek: család, szeretet, hétköznapi csodák, emberi kapcsolatok. Lackfi János Papagájhal című könyve érzékenyen és játékosan tárja fel az emberi létezés mélységeit. A könyv központi motívuma a teremtés: annak öröme és felelőssége, ahogyan az ember saját életét és kapcsolatait formálja. Ajánljuk mindazoknak, akik szeretnék diákjaikkal a teremtés, az ön-és társismeret és az emberi felelősség témáit e mesekönyvön keresztül megközelíteni. A történetek olvasása fejleszti az empátiát, a nyelvi kifejezőkészséget, a fantáziát és a kreatív gondolkodást. Segíti az érzelmi intelligencia, az önismeret és a nyitottság fejlődését, miközben játékos formában tanít arra, hogyan lássuk meg a mindennapokban rejlő szépséget és értelmet. A gyerekek megtanulhatják, hogy a természet nem csupán háttér, hanem Isten ajándéka, amit felelősséggel, hálával kell őriznünk. A Papagájhal olvasása után az ember felismeri, hogy minden apró lénynek, embernek és természeti csodának helye és értéke van a teremtett világ rendjében. A könyv olvasása után más szemmel nézünk a világra és talán jobban értékeljük az apró örömöket is.

Mielőtt fejest ugranánk ebbe a különleges teremtésvédelmi mesekönyvbe, a gyerekek megismerkedhetnek Lackfi János életével, munkásságával. Ez a munka egy ötletgyűjtemény, mely komplex módon dolgozza fel a fejezeteket. Figyelembe vettük a gyermekek mozgás- és játékigényét, a szociális kompetenciák fejlesztésének kiemelt szerepét. Törekedtünk a változatosságra, a sokszínűsésre, igyekeztünk olyan lehetőségeket kollégáink elé tárni, melyek az ország bármely iskolájában hasznára és örömére válnak diáknak és pedagógusnak egyaránt. Nem hagytuk figyelmen kívül a modern platformokat és a tantárgyi koncentrációt sem.

Kellemes és hasznos időtöltést, feltöltődést, ráeszmélést és sok-sok őszinte, mély beszélgetést kívánunk!

Német Mária

3. mese

Végtelenhosszú, láthatatlan zsinór

Miért fontos a víz a létezésünkhöz?

Hálásak lehetünk-e azért, hogy olyan földrészen élünk, ahol veszélyek nélkül juthatunk hozzá az éltető vízhez.

Tantárgy: Magyar irodalom

Osztály: 3-6. évfolyam

A foglalkozás témája: Végtelenhosszú láthatatlan zsinór című teremtés mese feldolgozása

A foglalkozás cél- és feladatrendszere: Lackfi János: A papagájhal titka című teremtés meséből a „Végtelenhosszú láthatatlan zsinór” című teremtés történet feldolgozása.

Olvasási, szövegértési, kommunikációs képességek, digitális kompetencia, figyelem, emlékezet, memória, logikai és analízáló képességek fejlesztése, együttműködési képesség fejlesztése. Képzelet, fantázia fejlesztése. Ritmusérzék, zeneiség.

A foglalkozás didaktikai feladatai: Meglévő ismeretek rendszerezése. Új ismeretszerzés, ismeretbővítés, rögzítés.

Tantárgyi kapcsolatok: Ének-zene, dráma, hittan, informatika, természettudomány, digitális kultúra, idegen nyelv, vizuális kultúra, technika.

Felhasznált források: Lackfi János: A papagájhal titka című teremtés mese.

Időkeret	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök	
2 perc	A téma bevezetése, ráhangolódás. -A fejezet címe: „Végtelenhosszú láthatatlan zsinór?” -Mi lehet ez vajon?	Tanítói kérdésfeltevés, beszélgetés indítása. Tippek, ötletek meghallgatása.	Beszélgetés, az ötletek elmondása.	Lackfi J: A papagájhal titka című könyv 3. fejezete, 19.oldal	
6-8 perc	A történet felolvasása. Megfigyelési szempont: Lsd. a beszélgetésnél. -Kaptál-e választ? Erre a zsinórra gondoltál?	Tanítói bemutatás	A történet meghallgatása	Lackfi J: A papagájhal titka című könyv 3. fejezete	Keressük a választ a feltett kérdésre.
2 perc	Témamegjelölés, újabb beszélgetés indítása: -Mire emlékezett vissza a történet végén a kisfiú?	Tanítói kérdésfeltevések.	Gyerekek lehetséges válaszai: -Kirándulás élményére -Azért, hogy megfürödhetett, és nagyon jól esett ez neki.		

10 perc	A történet feldolgozása-beszélgetőkör: -Van-e hasonló élményed? -Voltál-e már hálás a vízért? -Éreztél-e olyat, hogy egy fürdés, vagy egy pohár víz megivása nagyon jól esett? Még ne mondd el! Tanítói emlék felidézése. -Csukd be a szemed! Próbáld felidézni ezt az emléket! Ha sikerült, írd le a papírlapra azokat az emlékérzeteket, amik eszedbe jutottak!	Tanítói emlék elmesélése.	Saját élményre való visszaemlékezés. Emlékek rögzítése a táblázatban.	Felírotábla, kinyomtatott táblázat, íróeszközök.	A gyerekek körben ülnek. Mindenki kap egy lapot, melyen egy „táblázat” fejezetben az érzékszervek és a velük kapcsolatos érzetek vannak felsorolva. Tanítói példa a mellékletben. Melléklet.
10 perc	Kitalálós játék: Látás/hallás/szaglás/ízlelés/tapintás.	A felidézett érzetek meghallgatása. Irányítás, koordinálás.	Érzetélmények felolvasása. A helyszín kitalálása.	Kitöltött táblázatok.	Mellékletben a példák.

	-Hol járhatott a társad? Hol szerezhette az élményeit?				
5-6 perc	Dramatikus játék 1.: -Mit találtál ott? Gondolj vissza egy tárgyra (élőlénnyre)! Add tovább a többieknek! Körben állnak a gyerekek, és egymás kezébe adnak egy képzeletbeli dolgot, ami az élménnyel (vízzel, vízparttal) kapcsolatos. Pl: ficáncoló halacska, kavics, víztől csöpögő hínár, hosszú nádszál, vagy szórhatnak egymás kezébe homokot/apró kavicsot vagy tölthetnek egymás poharába vizet.	Tanítói irányítással a képzeletbeli tárgyak továbbadása.	Közös játék.		https://jatsszunk-egyutt.hu/jatekotletek-ovisoknak-a-viz-vilagnapjara/ (Utolsó letöltés: 2026. 05. 05.)

5-6 perc	Dramatikus játék 2.: Utánzós játék: Halak vagyunk! Csak mutogatással, szavak nélkül adunk utasításokat másoknak: Pl.: -Gyere ide! Ül le! Fordulj meg! vagy egy mozdulat, mozdulatsor utánzása, ami a vízzel kapcsolatos. Pl: Fogmosás/Mosogatás/Viráglocsolás/Úszás	Tanítói irányítással a mozdulatok eljátszása.	Egy gyerek a mutogató, a többi utánozza.		
2 perc	Tapasztalatok, élmények összegzése. részösszefoglalás. Mennyi élmény, jó érzés kapcsolható a vízhez.	Tanítói összegzés.	Tanulói tudatosítás.		
2 perc	Beszélgetőkör: Visszatérés a történethez.	Beszélgetés irányítása tanítói kérdésekkel.	Gyerekek válaszai a történetben olvasottakról.		

	-Melyik földrészekről szólt a történet? -Miről mesélt anya a kisfiúnak? -Milyen élményeik (érzéseik/érzékeléseik) kötődnek a vízhez a más földrészeken élő embereknek?		(Ausztrália, Afrika)		
10 perc	Választható: feladat1. (Felsős gyerekeknek ajánlva) Videofilm megtekintése a különböző földrészeken élő kortárs művészek vízzel kapcsolatos élményeiről. -Mit értesz meg belőle? A látottak megbeszélése: Melyik művész miért beszél csodálattal a vízről?	Tanítói alámondás (ha szükséges).	Videofilm megtekintése.	Laptop, projektor, kivetítő.	8 művész a vízről. (A videofilm témája ötletadó lehet további feladatokhoz). https://www.youtube.com/watch?v=j-Gih7feKuI (Utolsó letöltés: 2026. 05. 05.)

10 perc	Választható: feladat2. A víz hangjainak meghallgatása. -Milyen hangjai lehetnek a víznek? -Csukott szemmel hallgasd! (Vagy kép nélkül játsszuk le a felvételt!) -Melyik hang milyen víz lehet? Találd ki!	Tanítói bemutatás.	A víz hangjainak meghallgatása.	Laptop, projektor, kivetítő.	Víz hangjai https://www.youtube.com/watch?v=OG2eGVt6v2o&list=PLnnuaDLLl4-kwU6eL-keNpq7vdllyLkJJ&index=4 (Utolsó letöltés: 2026. 05. 05.) https://www.youtube.com/playlist?list=PLnnuaDLLl4-kwU6eL-keNpq7vdllyLkJJ (Utolsó letöltés: 2026. 05. 05.)
2 perc	Beszélgetés: -Mi hálásak lehetünk azért, amiért az országunk területén mindig van elegendő víz. Vannak olyan kontinensek, országok, ahol az esőért imádkozniuk kell az embereknek.	Tanítói közlés.			

	A szokásaikban, hagyományaikban vannak esővarázsló rituálék. Pl: Afrika, Ausztrália, Dél-Amerika lakosainál. -Varázsoljunk esőt! -Mi is örülünk az esőnek!				
10 perc	Esővarázslás 1. Érzékszervi játék. Esőleső. Egy valaki a gyerekek közül egy nyitott esernyő mögé bújik, és elkezd valamilyen hangot kiadni: pl. sziszeg, fúj, csettintget a nyelvével... A többieknek rá kell jönniük, hogy milyen hangot hallanak, és meg kell próbálni utánozni azt. Amikor mindenkinek sikerült ugyanazt a hangot kiadni, akkor elered az eső. Sikerült esőt varázsolni.	Tanítói magyarázat. A játék elmondása.	Tanulói bemutatás. Közös játék.	Esernyő.	

30 perc	Esőbot készítése. https://hu.wikipedia.org/wiki/Es%C5%91bot (Utolsó letöltés: 2026. 05. 05.)	Tanítói bemutatás.	Kézműves foglalkozás, barkácsolás.	Anyagszükséglet: papírhenger, szögek, krepp papír, olló, ragasztó.	Az esőbot előzetesen elkészíthető/utólag egy másik foglalkozás témája is lehet. Esőbot készítése https://www.youtube.com/watch?v=GI1sb-1C8E (Utolsó letöltés: 2026. 05. 05.) https://www.youtube.com/watch?v=naT3Oo08MNk (Utolsó letöltés: 2026. 05. 05.)
5 perc	Foglalkozás zárása: -esőbotok kipróbálása, táncolás a botok hangjára.				

					https://www.gekkotoys.hu/Halacska-s-esobot-Gyermek-hangszer https://www.youtube.com/watch?v=naT3Oo08MNk (Utolsó letöltés: 2026. 05. 26.)
2 perc	-Egy pohár víz ivása				
2 perc	-Imádkozás:				Assisi Szent Ferenc Naphimnuszából: „Áldjon, Uram, Tégedet Víz hógunk! Oly nagyon hasznos Ő, oly drága, tisztá és alázatos...”

Melléklet

Szem/látás: látvány	Orr/szaglás: illat	Száj, nyelv/ízlelés: íz	Fül/hallás: zajok, zörejek...	Bőr/tapintás: érzet
Pl: erdei forrásnál: kavicsok, kövek között csörgedező	őszai avar, nedves föld illata	szomjat oltó	csörgedező, felbuggyanó	hűvös, hideg
Pl: tengerparton: hatalmas, végtelen kékség	sós, csípős, szúrós szag	sós	morajló, zúgó...	száraz, hideg...